

Budget 2021-2024

Generelle bemærkninger

Halsnæs
Kommune

Oplev det rå og autentiske Halsnæs

1.0 Det overordnede budget

Byrådet godkendte den 8. oktober 2020 budgettet for 2021 med tilhørende budgetoverslag for årene 2022-2024.

Hovedoversigten fremgår nedenfor:

Budget 2021-2024 - Hovedoversigt					
Alle beløb i 1.000 kr.					
Negative beløb = indtægt	Forventet regnskab 31.07.20	Budgetforslag 2021	Overslag 2022	Overslag 2023	Overslag 2024
Indtægter i alt	-2.282.092	-2.380.157	-2.404.378	-2.446.470	-2.491.076
<i>Heraf skatter</i>	-1.649.856	-1.673.717	-1.702.039	-1.745.897	-1.786.620
<i>Heraf tilskud og udligning</i>	-632.236	-706.439	-702.339	-700.573	-704.455
Drift inkl. refusion	2.188.585	2.241.743	2.247.926	2.255.690	2.258.094
Prioriterede driftsændringer	1.726				
Ikke udmantede effektiviseringskrav (inkl. prioritering)		0	-12.455	-30.085	-28.411
Afsat bufferpulje vedr. servicedrift - inkl. evt. ekstra pulje		16.032			
Drift inkl. refusion i alt	2.190.311	2.257.775	2.235.471	2.225.606	2.229.683
Renter	3.106	3.149	3.288	3.482	3.042
Pris- og lønfremskrivning			44.076	88.593	136.001
Resultat af ordinær drift	-88.676	-119.233	-121.543	-128.790	-122.349
Anlægsudgifter	137.656	198.511	147.763	91.806	117.383
Anlægsindtægter	-30.071	-12.799	-3.398	-1.543	-730
Prioriterede anlægsændringer	3.826				
Anlæg i alt	111.411	185.711	144.366	90.263	116.653
Resultat i alt	22.736	66.479	22.823	-38.526	-5.696
Optagelse af lån	-74.266	-84.083	-33.816	-28.117	-7.957
Afdrag på lån	58.543	58.039	60.873	61.758	173.728
Balanceforskydninger (inkl. modpost til servicebuffer)	-1.560	2.529	23.650	23.879	-111.120
Finansiering i alt	-17.283	-23.515	50.708	57.520	54.652
Ændring af likvide aktiver					
+ = Forbrug af likviditet	5.453	42.964	73.531	18.994	48.955
- = Tilgang af likviditet					
Beregnet ultimolikviditet	87.636	44.672	-28.858	-47.852	-96.807
Negative beløb = likviditet under nul					
Laveste forventede gennemsnitslikviditet	144.790	161.003	129.412	82.816	60.217
Egentlige servicedriftsudgifter i budgetforslag	1.567.314	1.603.196	1.590.970	1.579.357	1.580.586
Beregnet servicedriftsramme	1.610.371	1.644.159	1.644.159	1.644.159	1.644.159
Afvigelse i forhold til servicedriftsrammen (ex. buffer)	-43.057	-40.963	-53.189	-64.802	-63.573
Indarbejdet bufferpulje til løft af servicedriftsramme 2021 (1% af serviceudg)		16.032			
Ekstra bufferpulje, jf. prioritering		0			
Anlægsramme					
Bruttoanlægsudgifter i prioriteret budget		198.511	147.763	91.806	117.383
Beregnet andel af kommunernes samlede anlægsramme		116.381	102.911	102.911	102.911
Udviklingen i langfristet gæld - gæld ultimo året:	2020	2021	2022	2023	2024
Skattefinansieret gæld - inkl. leasing	641.835	678.089	659.961	637.372	483.528
Lån vedrørende ældre- og plejeboliger	180.226	168.260	156.284	144.297	132.299
I ALT *)	822.060	846.349	816.245	781.669	615.827
Skattefinansieret gæld pr. indbygger - ex. Indefrysning	19.018	19.387	18.022	16.536	15.204

*) Der budgetteres ikke med afvikling af leasing. Derfor stemmer udviklingen ikke med sum af afdrag og lånoptagelse

Hovedoversigtens poster bliver nærmere gennemgået i afsnit 3.

2.0 Generelle budgetforudsætninger

I det efterfølgende er beskrevet de generelle budgetforudsætninger, som danner baggrund for det vedtagne budget.

2.1 Budgetprocessen

Budgetlægningen for 2021-2024 tog udgangspunkt i budgetoverslaget for 2021, som det så ud ved vedtagelsen af flerårsbudgettet 2020-2023.

I forhold hertil er der indarbejdet en række korrektioner for forhold, som har ændret sig i perioden fra budgetvedtagelsen af budget 2020-2023 i november 2019 til afholdelsen af budgetseminar for Byrådet primo september 2020.

Det er eksempelvis:

- opdateret pris- og lønfremskrivning
- ny lovgivning
- politiske beslutninger, herunder konsekvenserne af forventet regnskab til og med 31. juli 2020
- ændringer i mængder og priser

Budgettet for en række politikområder lægges på grundlag af aktivitetsbaserede budgetmodeller baseret på mængder, enhedspriser og serviceniveauer. Budgettet genberegnes med disse oplysninger for at sikre, at budgetteringen tilpasses demografien og samfundsudviklingen.

Regeringen og et flertal af Folketingets partier indgik i starten af maj 2020 en aftale om en reform af det kommunale udligningssystem, inklusive kompensationsordninger og en række øremærkede tilskud, hvilket har væsentlig betydning for kommunens indtægtsside.

I slutningen af maj 2020 indgik KL og regeringen desuden økonomiaftalen for 2020, som også har stor betydning for kommunens indtægter. De væsentligste økonomiske rammer i denne aftale var:

- En samlet ramme for de kommunale serviceudgifter på 265,9 mia. kr., hvoraf Halsnæs kommunes andel er 1.636,0 mio. kr. Derudover en ekstraordinær forhøjelse af rammen på 1,5 mia. kr. Kommunens andel heraf udgør 8,1 mio. kr. Således er den samlede ramme opgjort til 1.644,2 mio. kr.
- En samlet ramme for kommunernes anlægsudgifter på 21,6 mia. kr. Denne ramme fordeles ikke på de enkelte kommuner, men det er beregnet, at såfremt anlægsrammen blev fordelt efter befolkningstal i lighed med bloktilskuddet, ville Halsnæs' anlægsramme udgøre 116,4 mio. kr.
- At i alt 4,0 mia. kr. af kommunernes samlede bloktilskud er gjort betinget af, at kommunernes budgettering under ét overholder de aftalte rammer for service og anlæg. Derudover er det en central forudsætning for økonomiaftalen, at både den aftalte serviceramme og anlægsramme i 2021 også overholdes i regnskaberne.
- Som konsekvens af udligningsreformen blev der aftalt mulighed for, at visse kommuner kunne hæve skatten, enten som følge af store tab på udligningsreformen, eller fordi de havde en aktuel kommuneskatteprocent på mere end 26,3 pct. Herudover indgik det i aftalen at kommunerne skulle ansøge om henholdsvis at øge eller reducere personskatten, mens der ikke var mulighed for at hæve hverken grundskatter eller dækningsafgifter.
- Med udligningsreformen bortfaldt det hidtidig finansieringstilskud samt tilskudspuljen til vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet, således at der alene var en pulje til Særligt vanskeligt stillede kommuner i hele landet på 350 mio. kr. til rådighed for ansøgninger fra de enkelte kommuner.
- Endeligt indeholdte aftalen lånepuljer på i alt 850 mio. kr. til anlægsprojekter, primært på de borgernære områder eller med henblik på at opnå effektiviseringer.

Generelle bemærkninger

Efter indgåelsen af økonomiaftalen blev budgettet opdateret med de aftalte økonomiske rammer herunder indtægter fra skat, tilskud og udligning baseret på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Desuden blev et tildelt særtilskudsbeløb på 11,0 kr. fra puljen til vanskeligt stillede kommuner indarbejdet, da det blev tildelt efter ansøgning.

Ud over ansøgning om særtilskud, blev der også ansøgt om dispensation til optagelse af lån fra de to anlægspuljer, således at udnyttelse af eventuel låneadgang kunne indgå i den efterfølgende politiske prioritering af budgettet. Der blev modtaget dispensation til at optage lån for henholdsvis 30,0 mio. kr. vedr. investeringer på de borgernære områder og 15,0 mio. kr. til øvrige anlægsinvesteringer.

Sideløbende med den tekniske tilretning af budgetgrundlaget blev der af administrationen udarbejdet en række forslag til henholdsvis effektiviseringer, reduktioner og udvidelser af henholdsvis drifts- og anlægsbudgettet til brug for den politiske prioritering.

Ovenstående var udgangspunktet for de politiske drøftelser på byrådets budgetseminar den 3. og 4. september 2020.

Efterfølgende vedtog et samlet Byrådet 8. oktober 2020 budgettet for 2021–2024.

Budgetaftalen findes i sin samlede ordlyd som særskilt dokument.

2.2 Forventninger til regnskab 2020

En væsentlig forudsætning for budgettets likviditetsnøgletal er forventningerne til regnskab 2020, idet det forventede regnskabsresultat har indflydelse på såvel beregningerne af den forventede likviditet primo 2021 som den gennemsnitlige kassebeholdning i budgetperioden.

Budgettet for 2021-2024 tager afsæt i det forventede regnskab pr. 31. juli 2020, som blev forelagt for Byrådet den 15. september 2020, idet der dog i forbindelse med budgetvedtagelsen blev indarbejdet fremrykkede udgifter vedrørende drift og anlæg for i alt 1,7 og 3,8 mio. kr.

Dermed baserer budgettet for 2021-2024 sig på en forventet likviditet ultimo 2020 på 87,6 mio. kr.

2.3 Langsigtede økonomiske mål

Byrådet godkendte i januar 2020 en revideret økonomisk politik, som udstikker følgende langsigtede økonomiske mål for kommunens økonomi – og dermed rammerne for budgetlægningen:

- **Økonomisk balance**

For at sikre løbende stabilitet skal der over budgetperioden være økonomisk balance. Balancen skal sikres, for at den daglige drift til enhver tid kan opretholdes, og der er tilstrækkelig tid til at gennemføre tilpasninger, hvis det bliver nødvendigt.

Sigtepunktet for økonomisk balance er en gennemsnitlig kassebeholdning på 2.000 kr. pr. indbygger.

Det godkendte flerårsbudget indebærer en forventet laveste gennemsnitslikviditet på 60,2 mio. kr. ultimo 2024, hvilket svarer til ca. 1.900 kr. pr. indbygger. Indtil medio november 2024 holder gennemsnitslikviditeten sig dog over sigtepunktet.

- **Anlægsudgifter**

De budgetterede anlægsudgifter skal sikre tilstrækkelige kommunale anlæg og ejendomme samt investering i udvikling.

Flerårsbudgettet for 2021-2024 indeholder brutto anlægsudgifter for i alt 555,5 mio. kr., hvoraf 198,5 mio. kr. forudsættes afholdt i 2021.

- **Salg af kommunale ejendomme**

Anlægsindtægter skal være realistiske og opnåeligt budgetterede.

Generelle bemærkninger

Derfor budgetteres der alene med indtægter fra ejendomssalg i det første budgetår, såfremt der er indgået bindende salgsaftaler, eller hvis ejendomssalg er en integreret del af et samlet projekt.

I det vedtagne flerårsbudget indgår indtægter fra salg af ejendomme med i alt 6,0 mio. kr., idet der som led i et samlet plan for renovering og optimering af kommunens ejendomsportefølje indgår salg af ejendomme i forbindelse med flytning af kommunale aktiviteter til andre matrikler.

- **Langfristet gæld**

Med henblik på at frigive råderum fra gældsafvikling til drift og anlæg skal den skattefinansierede gæld (indefrysning af ejendomsskatter samt skyldige feriepengeforpligtelser undtaget) nedbringes til maksimalt 15.000 kr. pr. indbygger.

Lånoptagelse kan ske til udgifter, som giver automatisk låneadgang (energibesparende foranstaltninger, køb af flygtningeboliger og indefrysning af ejendomsskatter m.v.).

Låneoptagelse kan også ske til finansiering af konkrete anlægsudgifter. Der må aldrig optages lån til finansiering af driftsudgifter. Lånefinansiering af anlægsudgifter kan ske via alle former for lånepuljer.

I budget 2021-2024 er der i overensstemmelse med disse principper forudsat optagelse af lån for i alt 85,4 mio. kr. ud over lån til indefrysning af ejendomsskat, som forudsættes indfriet i 2024. I den budgetterede lånoptagelse indgår 45,0 mio. kr. som finansiering af anlægsprojekter i overensstemmelse med de modtagne lånedispensationer, mens den øvrige låntagning er knyttet op på energibesparende foranstaltninger.

På baggrund heraf kan der opgøres en forventet restgæld på 15.204 kr. pr. indbygger ved udgangen af budgetperioden.

- **Realistiske og gennemsigtige budgetforudsætninger**

For at sikre en stabil og robust økonomi ønsker Byrådet en sammenhængende, retvisende og gennemsigtig økonomistyring.

Budgettet er lagt ud fra realistiske forventninger til udgifter og indtægter i 2021-2024, således som de forventedes på budgetlægningstidspunktet (september 2020).

Gennemsigtheden er skabt ved, at der for hvert politikområde er udarbejdet uddybende budgetbeskrivelser, hvoraf det fremgår, hvad der er afsat af budgetmidler på hvert område. Det fremgår også hvilke delaktiviteter, der er afsat midler til og med hvilke mængde- og prisforudsætninger samt serviceniveau, ligesom det fremgår, hvilke væsentlige ændringer der er sket på området i forhold til forudsætningerne for overslagsårene i forbindelse med godkendelsen af budget 2020-2023.

- **En konsekvent stram økonomistyring**

Kommunens økonomistyringsprincipper er baseret på, at budgetterne passer til det reelle forventede udgiftsbehov, at der er sammenhæng mellem de forskellige økonomiske processer og et incitament til god økonomisk styring i de enkelte virksomheder og områder. Derudover at der løbende er overblik over de afvigelser der forventes mellem årsregnskabet og budgettet – herunder i særdeleshed den udvikling, som præger de mest risikofyldte udgiftsområder.

Endvidere er økonomistyringen tilrettelagt således, at der også løbende er fokus på det samlede forventede årsregnskab, således at eventuelle tiltag, som måtte være nødvendige for overholdelsen af det samlede kommunale budget, kan iværksættes umiddelbart efter, at en udfordring er opstået.

De økonomiske processer, som skaber den samlede stramme økonomistyring er årsregnskabet (særligt fokus på årets afvigelser), overførsler mellem regnskabsårene, den demografiske udvikling, de forventede regnskaber og budgetlægningen (nye tilpassede budgetforudsætninger).

10 gange årligt udarbejdes der detaljerede forventede regnskaber, hvor forudsætningerne i budgettet, som fremgår af Budgetbeskrivelserne, holdes op mod den konkrete udvikling for at vurdere den økonomiske situation, risikoområder og eventuelle krav til budgettilpasninger.

Generelle bemærkninger

- **Råderum**

Der fremskaffes råderum til imødegåelse af demografiske udfordringer, andre udefra kommende udfordringer samt politiske omprioriteringer, ved at der i forbindelse med hver budgetproces fremlægges effektiviserings- og reduktionsforslag til driftsbudgettet for i alt 1,5 procent af nettodriftsbudgettet, hvilket for budget 2021 svarer til ca. 33 mio. kr.

Både effektiviserings- og reduktionsforslagene indgår i den politiske budgetproces.

For at sikre et retvisende flerårsbudget, der viser de kommende års reelle økonomiske udfordringer, budgetteres der efter 2023 ikke med effektiviserings- og reduktionspuljer, men alene med konkrete og besluttede effektiviserings- og reduktionsforslag.

Forud for den politiske prioritering af budgettet var der til budgetseminaret den 3.-4. september 2020 udarbejdet effektiviserings- og reduktionsforslag for i alt 23,3 mio. kr. til 2021, stigende til 31,1 mio. kr. i 2024, idet en række forslag har en vis indfasningstid eller forventet stigende effekt over tid.

Ifølge den tidligere økonomiske politik var der for hvert budgetår indarbejdet effektiviseringskrav for 19,0 mio. kr., som løbende er blevet nedskrevet med de med den enkelte budgetvedtagelse godkendte effektiviseringer. Som konsekvens heraf resterer der fortsat, efter indarbejdelse af de med budget 2021-2024 godkendte effektiviseringer, henholdsvis 12,5 mio. kr. i 2022, 30,1 mio. kr. i 2023 og 28,4 mio. kr. i 2024. Disse beløb vil først skulle indfries, før effektiviseringsforslag i forbindelse med de kommende års budgetlægninger får effekt i forhold til kommunens likviditet.

- **Overholdelse af økonomiaftaler med Regeringen**

Manglende overholdelse af økonomiaftalerne kan medføre sanktioner for både Halsnæs Kommune og andre kommuner. Halsnæs Kommune ønsker at bidrage til kommunernes samlede overholdelse af aftalerne.

Serviceeftersynet:

Den samlede serviceeftersynet overholdes ved at overholde den af KL udmeldte serviceeftersynet inkl. kommunens andel af eventuelle løbende justeringer.

Der afsættes en bufferpulje på mindst 1% af driftsmidlerne. Dette skal sikre overholdelse af serviceeftersynet i budgetåret samt opretholdelse af den fremtidige serviceeftersynet.

Det vedtagne budget for 2021 indeholder konkrete serviceudgifter for 1.603,2 mio. kr., hvilket er 41,0 mio. kr. mindre end den udmeldte ramme. Herudover er der indarbejdet en bufferpulje på 16,0 mio. kr. Dermed ender det samlede budget med en serviceeftersynet på 1.619,2 mio. kr. og en uudnyttet serviceeftersynet på 24,9 mio. kr.

Det forudsættes, at bufferpuljen ikke anvendes, hvorfor dens formål alene er at sikre overholdelse af serviceeftersynet. Skulle den blive anvendt, vil det således medføre et tilsvarende likviditetsforbrug.

I løbet af 2021 vil kommunen blive målt op i mod serviceeftersynet på i alt 1.619,2 mio. kr. (de budgetterede serviceudgifter inkl. bufferpuljen).

Anlægsrammen:

Den samlede anlægsramme overholdes under hensyntagen til kommunens eget investeringsbehov.

Den samlede ramme for kommunerne brutto anlægsudgifter udgør ifølge økonomiaftalen 21,6 mia. kr., men til forskel for serviceeftersynet, sker der ikke en fordeling af rammen på de enkelte kommuner i forhold til budgettet.

Det er således op til kommunerne i fællesskab at overholde den samlede anlægsramme i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Halsnæs Kommunes brutto anlægsudgifter i budgettet for 2021 udgør 198,5 mio. kr., som er det beløb, der indgår i kommunernes samlede anlægsudgifter i forhold til økonomiaftalen, og som er det beløb, kommunen vil blive holdt op på i forhold til overholdelsen i 2021-regnskabet.

Generelle bemærkninger

Ses anlægsniveauet i forhold til en fordeling af anlægsrammen i forhold til indbyggertallet i de enkelte kommuner, ligger budgettet 82,1 mio. kr. over det, der ville svare til Halsnæs Kommunes anlægsniveau.

Skatterammen:

Den samlede skatteramme overholdes under hensyntagen til kommunens egen økonomiske balance.

Det vedtagne budget for 2021 indeholder ikke ændringer i de kommunale skatter for Halsnæs Kommune.

En række andre kommuner har dog valgt at hæve skatten ud over det tilladte, hvilket betyder at alle kommuner vil blive sanktioneret i forhold hertil i 2021 og fremover.

2.4 Befolkningsudviklingen

Pr. 1. januar 2020 udgjorde det samlede befolkningstal i Halsnæs Kommune 31.401 indbyggere, hvilket var 30 indbyggere flere end forudsat ved sidste års befolkningsprognose. Fra 2020–2031 forventes det samlede befolkningstal at stige med 155 indbyggere til 31.556 i 2031.

De enkelte befolkningsgrupper forventes at udvikle sig således:

- Antallet af fødsler forventes at svinge mellem 245 og 265 i løbet af perioden, uden at der er tale om nogen egentlig tendens.
- Antallet af 1-5 årige stiger jævnt over hele perioden fra 1.327 i 2020 til 1.457 i 2031, en stigning der udgør 9,8 pct.
- Børn i den skolepligtige alder (6-16 årige) falder fra 3.681 børn i 2020 til 3.337 børn i 2031, hvilket udgør et fald på 9,3 pct.
- Ungdomsgruppen, det vil sige de 17-25 årige, falder fra 2.672 i 2020 til 2.280 i 2031, svarende til et fald på 14,7 pct.
- Borgere i den erhvervsaktive alder – de 26–64 årige - falder 6,8 pct. fra 15.218 borgere i 2020 til 14.186 borgere i 2031.
- På ældreområdet forventes der en samlet stigning i antallet af 65-99 årige på 21,6 pct. fra 8.258 i 2020 til 10.040 i 2031.

Nedenstående tabel viser den forventede befolkningsudvikling den 1. januar i Halsnæs Kommune fordelt på aldersgrupper (for 2020 er det faktiske tal).

ALDER	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
0 – 0	245	246	253	254	257	261	264	265	264	261	259	257
1 – 5	1.327	1.340	1.399	1.428	1.435	1.441	1.447	1.454	1.456	1.455	1.456	1.457
6 – 16	3.681	3.602	3.516	3.489	3.443	3.411	3.353	3.319	3.311	3.312	3.336	3.337
17 – 25	2.672	2.628	2.570	2.510	2.516	2.478	2.491	2.465	2.421	2.374	2.301	2.280
26 – 49	8.031	8.042	8.048	7.975	7.904	7.832	7.727	7.673	7.596	7.475	7.432	7.415
50 – 64	7.187	7.200	7.235	7.274	7.290	7.281	7.289	7.225	7.149	7.054	6.911	6.771
65 – 79	6.575	6.643	6.742	6.808	6.826	6.771	6.698	6.651	6.640	6.675	6.749	6.840
80+	1.683	1.781	1.855	1.975	2.119	2.326	2.526	2.745	2.913	3.037	3.144	3.200
I alt	31.401	31.482	31.618	31.714	31.789	31.803	31.794	31.798	31.750	31.643	31.587	31.556
Prognose 2019	31.371	31.511	31.604	31.628	31.648	31.649	31.634	31.607	31.508	31.382	31.345	

2.5 Bevillingsniveau

Ved bevillingsniveau forstås specifikationsgraden af de budgetposter, som Byrådet ved den endelige budgetvedtagelse tager bevillingsmæssig stilling til.

Generelle bemærkninger

Bevillingsniveauet i det vedtagne driftsbudget er på politikområdeniveau, og bevillingerne er givet som bruttobevillinger (udgifter for sig, indtægter for sig).

Udvalgene kan i løbet af året foretage budgetomplaceringer mellem forskellige aktivitetsområder inden for de enkelte politikområder under udvalget – dog ikke budgetomplaceringer, som medfører ændringer i serviceniveauet, idet ændringer i serviceniveauet altid skal godkendes af Byrådet.

Budgetomplaceringer mellem politikområderne skal altid godkendes af Byrådet.

Fordelingen af det vedtagne budget på de enkelte politik- og aktivitetsområder fremgår af bevillingsoversigten, som kan ses på kommunens hjemmeside.

I særlige tilfælde kan der i henhold til kommunens økonomistyringsprincipper foretages administrative omplaceringer mellem aktivitetsområder, politikområder og udvalg. Dette gælder omplaceringer mellem politikområdet Budgetpuljer og de enkelte driftsområder, eller udmøntning af budgetpuljer på driftsområderne, samt konsekvenser af godkendte organisationsændringer eller korrektion af åbenbare budgetmæssige fejlplaceringer.

Anlægsbevillinger gives som bruttobevillinger på de enkelte anlægsprojekter (udgifter for sig, indtægter for sig). Der er som udgangspunkt kun afsat rådighedsbeløb på investeringsoversigten til de enkelte anlægsprojekt og ikke godkendt anlægsbevillinger. Rådighedsbeløbene skal derfor frigives (anlægsbevilges), forinden et projekt kan igangsættes. Enkelte anlægsprojekter er dog bevilget i forbindelse med vedtagelsen af budgettet, og kan således igangsættes uden yderligere politisk behandling. Dette fremgår af den godkendte investeringsoversigt.

For de finansielle poster, indtægter (skatter, tilskud og udligning), renter, optagelse af lån, afdrag på lån og balanceforskydninger afsættes budgetterne som samlede nettobevillinger (udgifter og indtægter i alt) inden for den enkelte kategori.

For så vidt angår optagelse af lån, skal dette ifølge bevillingsreglerne godkendes af Byrådet, forinden optagelse af lån kan iværksættes. Med vedtagelsen af budgettet for 2021 har Byrådet samtidig bemyndiget administrationen til at optage alle de budgetterede lån på i alt 84,1 mio. kr. under iagttagelse af kommunens finansielle strategi og overholdelse af lånerammerne.

3.0 Budgettet i hovedtal

Nedenfor gennemgås de enkelte poster i hovedoversigten jf. afsnit 1.

3.1 Indtægter

Indtægtsiden i kommunens budget for 2021 udgør 2.380,2 mio. kr., som kan opdeles i 2 hoveddele:

- Skatteindtægterne, som udgør 1.673,7 mio. kr.
- Tilskud og udligning, som udgør 706,4 mio. kr.

Budgetteringen af skatteindtægter, tilskud og udligning over budgetperioden er baseret på en samlet vurdering af udviklingen i den gennemsnitlige skattepligtige indkomst og udviklingen i befolkningstallet dels set lokalt i kommunen og dels samlet set på landsplan og i Hovedstadsområdet.

Kommunerne kan vælge at budgettere indtægterne på baggrund af enten statsgaranterede beløb, som udmeldes af ministeriet eller vælge selv at budgettere skatteindtægter, tilskud og udligning ud fra egne skøn. Uanset budgetteringsform vil man i budgetåret få udbetalt det budgetterede provenu, men ved selvbudgettering vil der ske en efterregulering tre år efter budgetåret, så de modtagne indtægter tilpasses de faktiske skatter og deraf afledte tilskuds- og udligningsbeløb for det pågældende år.

Halsnæs Kommune har i lighed med tidligere år valgt at anvende de statsgaranterede beløb for 2021.

3.1.1 Skatteindtægter

Skatteindtægterne består af kommunale indkomstskatter, grundskyld, dækningsafgift og selskabsskatter, som hver især er budgetteret med nedenstående provenu.

Skatteprovener 2021:	Mio. kr.
Kommunal indkomstskat (personskat) samt skatter af dødsboer	-1.406,1
Grundskyld og dækningsafgifter	-247,5
Selskabsskatter, m.v.	-20,1
I ALT	-1.673,7

Det vedtagne budget er baseret på følgende skattesatser i alle årene 2021-2024:

Personskatter	Udskrivningsprocent
Kommuneskat	25,70
Kirkeskat	0,85
Skatter vedr. fast ejendom	Udskrivningspromille
Grundskyldspromille	34,00
Dækningsafgift for private erhvervsjendomme	5,00
Dækningsafgift for offentlige jendomme	
- Af grundværdien	15,00
- Af forskelsværdien	8,75

Generelle bemærkninger

Kirkeskatten er ikke en egentlig kommunal skat, men opkræves af kommunen på vegne af ministerium og provsti til finansiering af kirkernes vedtagne budgetter. Ind- og udbetalinger vedrørende kirkeskatten er balanceforskydninger, jf. afsnit 3.5.3.

3.1.2 Tilskud og udligning

I forhold til tilskud og udligning er der tale om væsentligt ændrede forudsætninger i forhold til tidligere års budgetter, idet der den 5. maj 2020 blev indgået en aftale mellem Regeringen og et flertal af Folketingets partier om en udligningsreform.

Med de som følge af denne reform udmeldte beløb, udgør kommunens samlede indtægter vedrørende tilskud og udligning i alt 706,4 mio. kr. i budget 2021, som fordeler sig således på de enkelte ordninger:

Tilskud- og udligningsordninger	Mio. kr.
Kommunal udligning	-29,0
Statstilskud (bloktilskud)	-492,4
Efterreguleringer	14,1
Særlig kompensation vedr. udligningsreform	-85,6
Tilskud til udsatte hovedstadskommuner	-48,3
Finansieringstilskud	-16,9
Særtilskud efter ansøgning	-11,0
Tilskud vedr. ældre	-20,5
Udligning vedr. selskabsskat	-10,4
Udligning vedr. udlændinge	4,3
Overgangstilskud vedr. ændrede kriterier i udligning	-10,8
Øvrige tilskud og tilsvar	-3,5
Kommunalt bidrag til regionerne	3,6
Tilskud og udligning i alt	-706,4

Nedenfor er de væsentligste ordninger beskrevet kort.

De kommunale udligningsordninger: Der sker en udligning mellem de enkelte kommuners beskatningsgrundlag, udgiftsbehov samt indtægter fra dækningsafgift fra offentlige ejendomme, således at kommuner, som har henholdsvis højere beskatningsgrundlag og højere indtægter fra dækningsafgift samt lavere udgiftsbehov end landsgennemsnittet betaler en vis procentdel af forskellen inden for de forskellige kategorier til de kommuner, som ligger dårligere end gennemsnittet.

Disse udligningsordninger giver i 2020 Halsnæs Kommune en samlet nettoindtægt på 29,0 mio. kr.

Bloktilskuddet opgøres i forbindelse med de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen og KL og udgør for 2021 91,4 mia. kr., som fordeles til kommunerne efter indbyggertal. Halsnæs Kommunes andel udgør 492,4 mio. kr., idet det dog skal bemærkes, at 21,6 mio. kr. heraf er betinget af, at kommunerne under ét overholder de aftalte rammer for servicedrift og anlæg.

Efterreguleringer: Der er afsat i alt 14,1 mio. kr. til imødegåelse af forventede og mulige efterreguleringer af bloktilskuddet i forbindelse med økonomiforhandlingerne i 2021. Dels er der afsat 11,6 mio. kr. vedr. mulig efterregulering af kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet for 2019 og 2020 samt mulig øget udgift i 2021. Dels er der afsat 2,5 mio. kr. vedr. mulig efterregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2020. Herefter er det særlige beskæftigelsestilskud udfaset og er med virkning fra 2021 blevet en del af det almindelige bloktilskud.

Særlig kompensation vedr. udligningsreformen: Med udligningsreformen skete der blandt andet nedlæggelse af den hidtidige hovedstadsudligning og den særlige tilskudsordning til kommuner uden for hovedstadsområdet med højt strukturelt underskud, ligesom beskæftigelsestilskuddet overgik til bloktilskud. Denne omlægning betød, at en

Generelle bemærkninger

række kommuner ville opleve meget store tab i forhold til den tidligere ordning. Derfor indførtes der en kompensationsordning, således at en kommune som Halsnæs ikke ville tabe mere end 0,4 pct. af beskatningsgrundlaget. Kommunen modtager i 2021 85,6 mio. kr. fra denne ordning.

Tilskud til udsatte hovedstadskommuner: Tilskuddet er nyt som følge af udligningsreformen og erstatter bl.a. det tidligere § 19 særtilskud, som blev tildelt efter ansøgning. Den samlede tilskuds pulje udgør 613,7 mio. kr. og tildeles de omfattede kommuner på baggrund af objektive kriterier. Halsnæs Kommune vil i 2021 modtage 48,3 mio. kr. fra denne pulje.

Finansieringstilskud: Med udligningsreformen blev det tidligere midlertidige finansieringstilskud gjort permanent. Tilskudspuljen udgør 3,5 mia. kr., som tildeles kommunerne efter objektive kriterier, og Halsnæs Kommune modtager på den baggrund 16,9 mio. kr. i 2021. Som konsekvens af, at tilskuddet er gjort permanent, budgetteres der nu også med disse indtægter i overslagsårene.

Særtilskud efter ansøgning: Efter udligningsreformen er der kun en § 16 puljen, hvorfra kommunerne kan søge om særtilskud som vanskeligt stillede. Puljen er i 2021 på 355,3 mio. kr., hvoraf Halsnæs Kommune fik tildelt 11,0 mio. kr.

Tilskud vedr. ældre: I udmeldingen af tilskud og udligning for 2021 indgår i alt 4 tilskudsordninger, som er rettet imod ældreområdet, og som giver følgende tilskudsbeløb til Halsnæs Kommune: Tilskud til generelt løft af ældreplejen på 5,3 mio. kr., tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen på 7,1 mio. kr., tilskud til værdig ældrepleje på 7,4 mio. kr. og tilskud til bekæmpelse af ensomhed, hvor der modtages 0,7 mio. kr.

Udligning af selskabsskat, hvor der udlignes 50 % af forskellen mellem den enkelte kommunes egen indtægt fra selskabsskatter og den gennemsnitlige indtægt på landsplan opgjort pr. indbygger. Halsnæs kommune vil i 2021 modtage 10,4 mio. kr. fra denne ordning.

Udligning af merudgiftsbehov vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere: Med denne ordning kompenseres kommunerne for deres merudgifter i forhold til en række objektive kriterier, mens compensationen finansieres af kommunerne i forhold til deres befolkningstal. Ordningen medfører en netto udgift på 4,3 mio. kr. i 2021.

Overgangstilskud vedr. ændrede kriterier i udligningsordningerne: I forbindelse med, at der blev ændret på to kriterier i landsudligningen til budget 2019 blev der indført en overgangsordning, hvorefter de kommuner, der tabte på kriterieændringerne blev kompenseret for tabet i 2019 og 2020. Med udligningsreformen blev den ene af ordningen videreført i 2021 og 2022, hvilket giver Halsnæs Kommune en indtægt på 10,8 mio. kr. i hvert af årene.

Øvrige tilskud og tilsvare: Ud over ovennævnte ordninger, omfatter tilskuds- og udligningsystemet en række særordninger med mindre påvirkning af kommunens budget. Væsentligst er et tilskud bedre kvalitet i dagpasningen, hvorfra Halsnæs Kommune i 2021 vil modtage 2,4 mio. kr.

Kommunalt bidrag til regionerne: En særlig post under tilskud og udligning er kommunernes udviklingsbidrag til regionerne. Beløbene er baseret på et fast beløb pr. indbygger og udgør 3,6 mio. kr. for Halsnæs Kommune i 2021.

3.2 Driftsudgifter og –indtægter inkl. refusion

Der er i budgettet for 2021 afsat netto 2.241,7 mio. kr. til kommunens løbende drift inkl. refusionsindtægter. Hertil kommer en pulje på 16,0 mio. kr. til sikring af overholdelse af servicerammen, som ikke forudsættes anvendt.

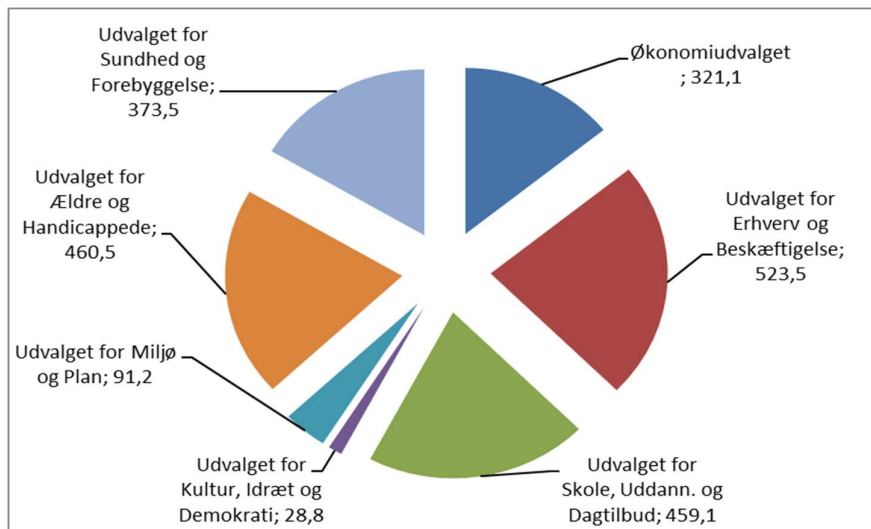
Generelle bemærkninger

Nettodriftsudgifterne kan opdeles på følgende udgiftstyper:

Udgiftstype	Nettoudgift, mio. kr.
Egentlige serviceudgifter	1.604,2
Ikke-serviceudgifter:	
Overførselsudgifter	460,9
Udgifter vedr. forsikrede ledige	64,4
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	150,2
Ældreboliger	-13,8
Refusion vedr. særligt dyre enkeltsager	-29,5
Afregning af indefrosne feriepenge	3,2
Løbende driftsudgifter og -indtægter i alt	2.241,7
Afsat buffer til sikring af servicedrift	16,0
Samlet driftsbudget for 2019	2.257,8

Fordelingen af budget 2021 på udvalg og politikområder fremgår af de efterfølgende grafer.

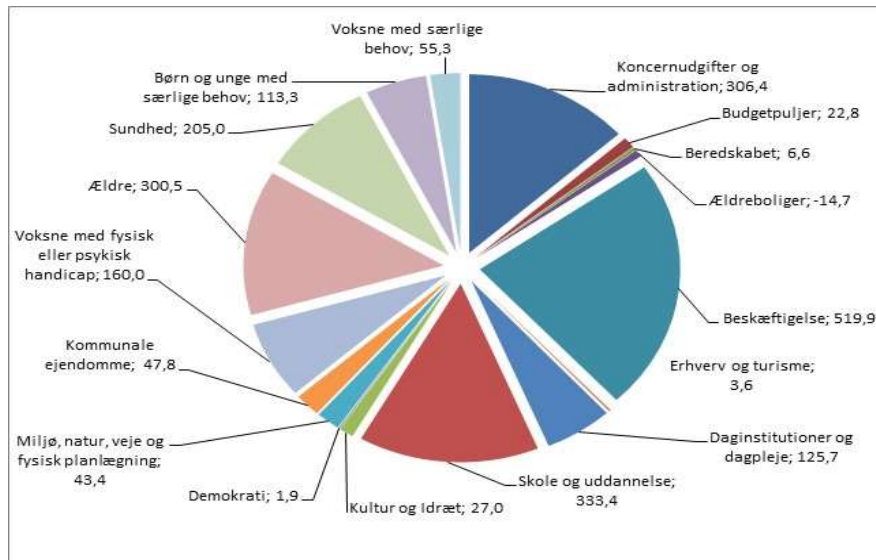
Løbende drift og refusion, udvalgsopdelt i mio. kr.

De enkelte udvalgs driftsbudgetter er yderligere opdelt i et antal politikområder, som udgør de enkelte bevillinger jf. afsnit 2.5.

Generelle bemærkninger

Løbende drift og refusion fordelt på politikområder i mio. kr.

I det samlede budget indgår Ældreboliger med en nettoindtægt på 14,7 mio. kr., Tværgående puljer med en nettoudgift på 6,8 mio. kr. og Generelle reserver (bufferpulje vedr. servicedrift) med en udgift på 16,0 mio. kr. Korrigeres der for disse beløb, andrager de kommunale driftsudgifter 2.249,7 mio. kr.

- Heraf udgør de borgernære serviceområder dagpasning, skoler og ældreområdet i alt 759,6 mio. kr., svarende til 33,8 pct. af de samlede udgifter
- De socialt relaterede udgifter til handicap- og psykiatri, familieområdet, sociale ydelser og beskæftigelsesområdet udgør 848,5 mio. kr., eller 37,7 pct.
- Sundhedsområdet, som hovedsageligt vedrører medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen udgør 205,0 mio. kr., svarende til 9,1 pct.
- De øvrige udgifter herunder udgifter til administration, kultur og fritid samt det tekniske område udgør tilsammen 436,7 mio. kr. eller 19,4 pct. af det samlede budget.

De enkelte politikområder er nærmere beskrevet i særskilte budgetbeskrivelser.

3.3 Renter

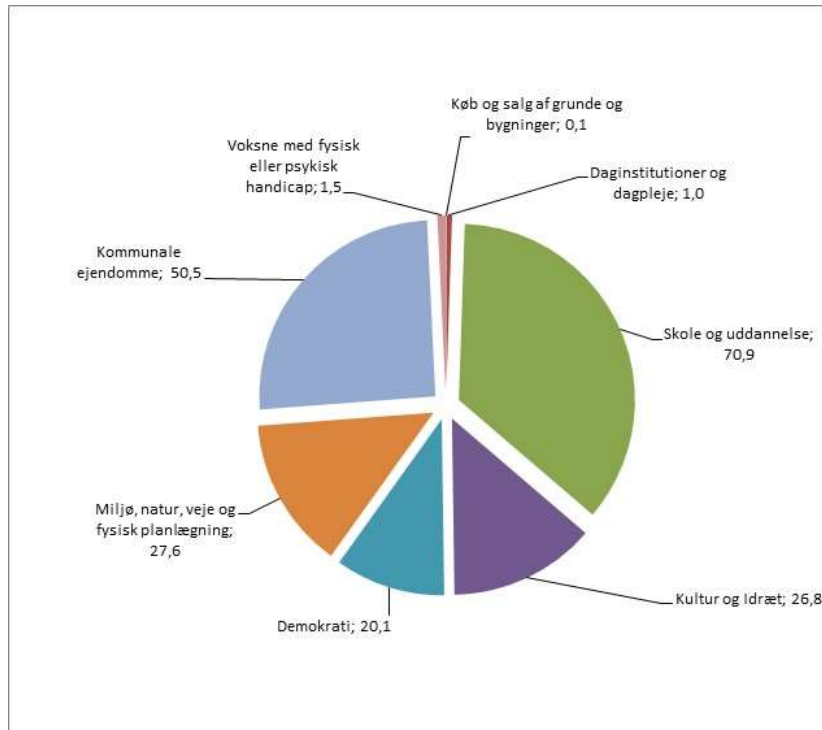
Der er over budgetperioden budgetteret med netto renteudgifter på mellem 3,1 og 3,5 mio. kr. årligt. I 2021 kan budgettet opdeles i følgende kategorier:

Specifikation vedr. budgetterede renter	mio. kr.
Indtægter:	
Renter af likvide aktiver, værdipapirer og udlån	-1,2
Renter af øvrige tilgodehavender	-0,8
Indtægter fra garantiprovision	-1,7
Udgifter:	
Renter af langfristet gæld	6,6
Renter af kortfristet gæld	0,2
I ALT	3,1

3.4 Anlægsudgifter og -indtægter

I 2021 er der budgetteret med bruttoanlægsudgifter på 198,5 mio. kr., mens der er budgetteret med indtægter for i alt 12,8 mio. kr. vedrørende grundsalg og tilskud fra fonde m.v. Netto er der således budgetteret med 185,7 mio. kr. til anlæg i 2021.

Bruttoanlægsudgifter 2021 opdelt på politikområder i mio. kr.

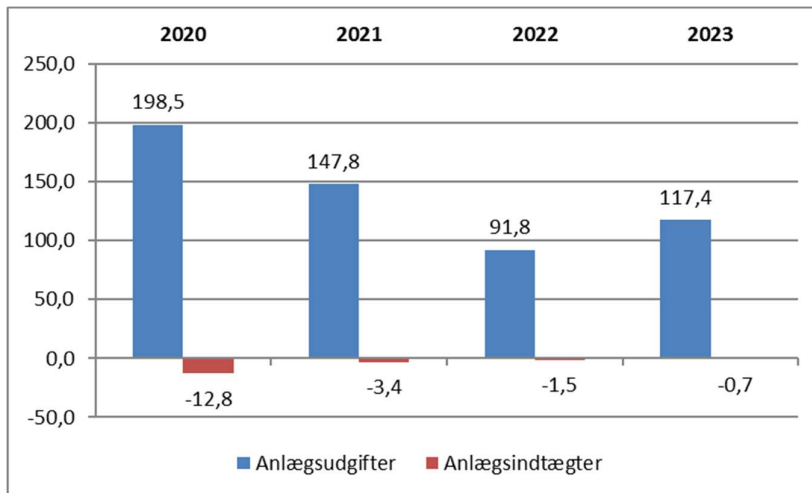
De væsentligste enkeltprojekter er i 2021 følgende:

Der er afsat 28,7 mio. kr. til bygningsrenovering og 19,6 mio. kr. til planlagt ejendomsvedligehold som følge af en total gennemgang af kommunens ejendomsportefølje. Herudover er der afsat 61,0 mio. kr. vedr. den nye skole i Frederiksværk, 9,9 mio. kr. til færdiggørelse af overbygningen på Ølsted Skole samt 21,8 mio. kr. vedrørende renovering af Hundestedhallen.

Der er afsat 20,1 mio. kr. brutto til projekter vedr. Stålsat By, hvoraf 12,5 mio. kr. finansieres af fondsmidler m.v.

Endelig er der afsat 27,6 mio. kr. til projekter vedr. Miljø, natur og veje, herunder udgifter til kystsikring og forstærkning af Classens Dige.

Kommunens bruttoanlægsudgifter og -indtægter 2021-2024 i mio. kr.

I overslagsårene 2022-2024 udgør bruttoanlægsudgifterne henholdsvis 147,6 mio. kr., 91,7 mio. kr. og 116,6 mio. kr., idet der heri indgår samlet set 218,1 mio. kr. til ejendomsrenovering og planlagt vedligehold som følge af den foretagne ejendomsgennemgang. Desuden indgår der 55,0 mio. kr. i 2022 til færdiggørelse af den nye skole i Frederiksværk.

Den specificerede investeringsoversigt fremgår af særskilt dokument.

3.5 Finansiering

Posten finansiering omfatter henholdsvis optagelse af og afdrag på kommunens lån samt balanceforskydninger. Disse er hver især beskrevet nedenfor.

3.5.1 Lånoptagelse

Det er i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2021-2024 besluttet at optage lån for i alt 154,0 mio. kr.

Heraf optages:

- 45,0 mio. kr. til finansiering skolebyggeri og ejendomsrenovering i 2021 på baggrund af godkendt lånedispensation. Der er ikke budgetteret med lånoptagelse til anlægsprojekter i overslagsårene.
- 68,6 mio. kr. til mellemløbet finansiering vedrørende indefrosne ejendomsskatter i 2021-2023, indtil SKAT forventes at overtage gælden i 2024.
- 40,4 mio. kr. til energibesparende investeringer på kommunale ejendomme og vejbelysning

3.5.2 Afdrag på lån

Der er i 2021 budgetteret med afdrag på lån for i alt 58,0 mio. kr., hvoraf 46,1 mio. kr. vedrører den skattefinansierede gæld. I overslagsårene stiger de samlede afdrag til 61,8 mio. kr. i 2023 og 173,7 mio. kr. i 2024, hvoraf 111,6 mio. kr. dog vedrører indfrielse af de optagne lån vedr. indefrysning af ejendomsskatter.

Af de budgetterede afdrag på lån vedrører 12,0 mio. kr. årligt afdrag på lån vedrørende ældreboliger, som er underlagt særlige vilkår, og som tillige med de tilhørende renteudgifter finansieres via beboernes huslejer, som indgår i driftsbudgettet under politikområdet Ældreboliger.

3.5.3 Balanceforskydninger

Begrebet balanceforskydninger dækker over budgetterede forskydninger i tilgodehavender og kortfristede gældsforpligtelser.

Generelle bemærkninger

Der er i alt budgetteret med en nettoudgift på 2,5 mio. kr. i 2021.

Heraf er de -16,0 mio. kr. modpost til den afsatte bufferpulje vedr. servicedrift, mens 22,0 mio. kr. vedrører tilgodehavender som følge af indfrysning af ejendomsskat, som modsvares af tilsvarende låneoptagelse. Disse poster påvirker således ikke kommunens likviditet.

Af de resterende beløb vedrører -2,7 mio. kr. frigivelse af deponerede midler vedrørende tidligere års udlodning af provenu fra ejendomssalg hos HMN, mens -0,1 mio. kr. vedrører tilbagebetaling fra MLI vedrørende afdrag på anlægsbidrag i forbindelse med renovering af klubhuset.

Desuden er der afsat 0,4 mio. kr. til indskud i Landsbyggefonden vedr. helhedsplaner for henholdsvis Degnebakken og Snerlevej m.v.

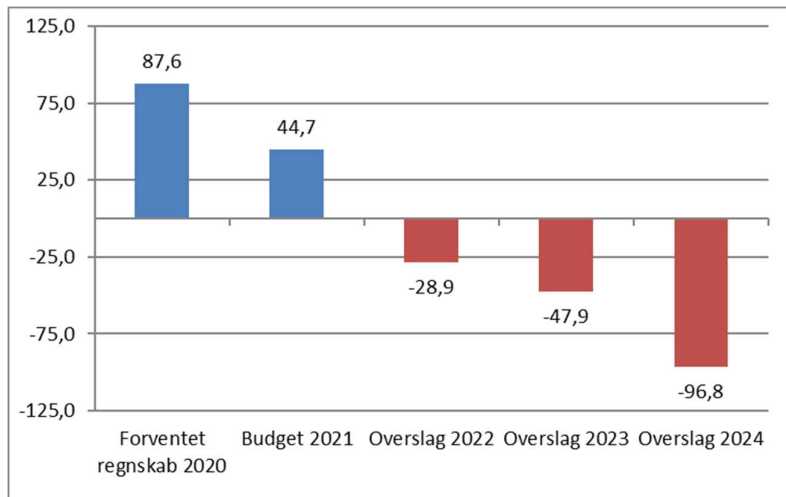
Endelig indgår provenu og afregning af kirkeskatter under balanceforskydninger, idet kommunen modtager skatteindtægten og afregner udgifterne til provsti og kirkekasser på baggrund af deres fastsatte budgetter. For 2021 giver dette en indtægt på 1,0 mio. kr., mens det samlede mellemværende (opsamlet gæld til kirkerne inklusive tidligere år) ultimo 2021 forudsættes afviklet med 0,7 mio. kr. som udgift i hvert af årene 2022-2024.

3.6 Likviditet

Ved udarbejdelsen af budgettet for 2021-2024 er det forudsat, at kommunen kommer ud af 2020 med en ultimo kassebeholdning på 87,6 mio. kr., hvilket er baseret på det forventede regnskab opgjort pr. 31. juli 2020 jf. budgetforudsætningerne i afsnit 2.2., samt at der forudsættes brugt 43,0 mio. kr. af kassebeholdningen i budgetåret 2021 jf. hovedoversigten i afsnit 1.

I overslagsårene 2022-2024 forudsætter flerårsbudgettet, at der vil blive brugt yderligere 141,5 mio. kr. i alt af kassebeholdningen, således at der ved udgangen af 2024 forventes en ultimo kassebeholdning på -96,8 mio. kr.

Udviklingen i kassebeholdningen ultimo året i mio. kr.

Det primære sigtepunkt for kommunens likviditet er imidlertid den gennemsnitlige kassebeholdning, hvilket skyldes, at den daglige kassebeholdning udviser store udsving, og dermed ikke egner sig som det primære styringsværktøj.

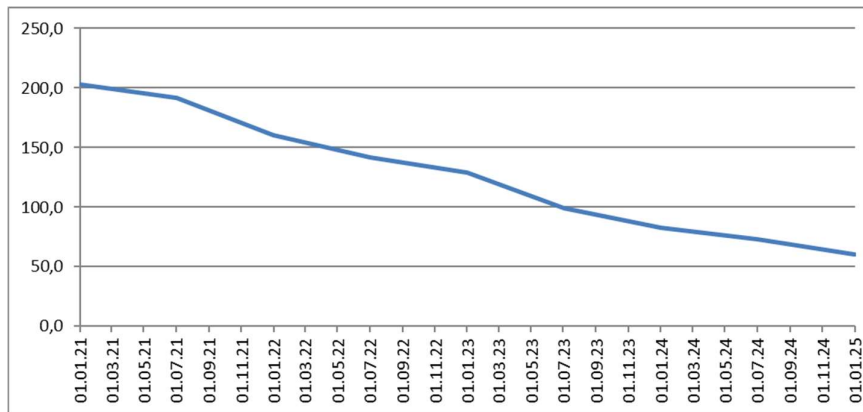
Der er af Social- og Indenrigsministeriet fastsat en regel om, at kommunens laveste gennemsnitlige likviditet set over de seneste 365 dage ikke må være negativ, den såkaldte kassekreditregel – ellers sættes kommunen under administration.

Generelle bemærkninger

Jf. afsnit 2.3 har Byrådet fastsat et langsigtet økonomisk mål på den laveste gennemsnitlige likviditet på 2.000 kr. pr. indbygger, hvilket svarer til ca. 63 mio. kr. ved udgangen af budgetperioden.

Den laveste gennemsnitslikviditet forventes i 2021 at være 161,0 mio. kr., som falder ultimo året, idet det budgetterede likviditetsforbrug på 43,0 mio. kr. sker løbende over året. Tilsvarende falder gennemsnitslikviditeten i den efterfølgende periode, således at den gennemsnitlige kassebeholdning ved udgangen af 2024 forventes at være faldet til 60,2 mio. kr., som er det laveste beløb i prognoseperioden.

Udvikling i gennemsnitslikviditeten 2021-2024 i mio. kr.

3.7 Gæld

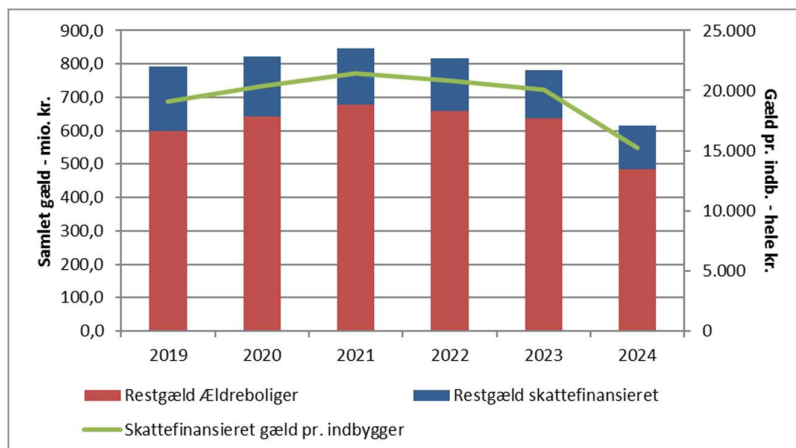
Halsnæs Kommune havde ultimo 2019 langfristede gældsforpligtelser på i alt 791,8 mio. kr. Heraf vedrørte 191,8 mio. kr. ældreboliger (som er undergivet en særlig lovgivning med hensyn til finansiering og afvikling), mens 600,0 mio. kr. vedrørte skattefinansieret gæld.

Den skattefinansierede gæld ultimo 2019 består af 586,4 mio. kr. i egentlig lånegæld og 13,6 mio. kr. i gæld vedr. leasede aktiver. Den skattefinansierede lånegæld forventes på baggrund af den budgetterede låneoptagelse og -afvikling i budgetperioden at falde til 478,6 mio. kr. ved udgangen af 2024, mens leasinggælden forventes at være faldet til 4,9 mio. kr.

Opgjort pr. indbygger falder den skattefinansierede gæld fra 19.108 kr. ultimo 2019 til 15.204 ved udgangen af 2024. Det skal dog bemærkes, at gælden pr. indbygger stiger i årene 2019-2021 og kun falder svagt frem til 2023 for så at falde brat fra 2023 til 2024. Dette skyldes, at der i perioden 2020-2023 forudsættes optaget lån i størrelsesorden 20-23 mio. kr. årligt (9,1 mio. kr. i 2019) til finansiering af provenutab som følge af indefrosne ejendomsskatter, som så til gengæld forudsættes indfriet fuldt ud med 111,7 mio. kr. i 2024.

Generelle bemærkninger

Udviklingen i kommunens gæld og skattefinansieret gæld pr. indbygger

Halsnæs Kommune

PART OF
GREATER
COPENHAGEN